

FRÝDECKOMÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | III. ROČNÍK | PROSINEC 2017

At' alespoň o Vánocích najdete pokoj a klid

rozhovor
se Štěpánem Marozzem
na str. 8-9

SWING VÁNOCE

9. 12. od 15.00 hod.
TANČÍME
s Big BLAST! Bandem

16. 12. od 15.00 hod.
NICOLLE BÝMA
a swing music 30. léta
&
ZPÍVÁME KOLEDY

Úplný program na www.ocfryda.cz

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Landsbergerové (5. část)

| PETR JUŘÁK

V minulém čísle Patriotu jsme se věnovali Terezii a Alfredovi Landsbergerům a jejich rodinným vazbám. V tomto díle se budeme zabývat způsobem řízení firmy, jejímu vývoji až do poválečného začlenění podniku do Slezských bavlnářských závodů a osudům posledních legitimních majitelů podniku.

Struktura a řízení firmy

Vzhledem k tomu, že jednotlivé provozy podniku byly roztroušeny na několika místech, tvořily samostatné technické a výrobní jednotky se všemi potřebnými pomocnými provozy a kanceláři. Výrobu v jednotlivých provozech vedli dva až čtyři úředníci, ředitel každého závodu byl přímo podřízen majiteli firmy. V jeho ruce byla administrativní řízeního pracoviště, do jeho pravomoci patřilo stanovení platu zaměstnancům i plná zodpovědnost za celý chod závodu. Jednotlivé výrobní a technické záležitosti provozů závodu a přípravu podkladů pro výplatu mezd pak měli na starost mistři. V každém výrobním sále byl jeden mistr. Účetní záznamy a zápisy byly zasílány k vyřízení a proplacení na ústřední správu podniku.

Ústřední správa podniku se nacházela ve Frýdku pod zámekým kopcem, v době první republiky tam pracovalo vždy okolo patnácti úředníků. Odtud byl celý podnik řízen majiteli po stránce výrobní, technické, ekonomické a obchodní, rovněž tak nákup surovin, prodej zboží, daňové a jiné společné záležitosti firmy. V záležitostech výroby a výrobního programu se denně konaly porady, na nichž rozhodoval majitel podniku, nejprve Adolf, pak Alfred. Byl na nich stanoven výrobní program, přidělovány výrobní úkoly a příkazy ředitelům závodů, předávána korespondence k vyřízení. Výrobní úkoly tkalcoven byly koordinovány, aby se tkalcovny vzájemně doplňovaly.

Péče o zaměstnance a jejich počet

Přespolní zaměstnanci měli možnost bydlet v dělnických ubytovnách. Od roku 1908 byly ženy ubytovány v Místku na Příborské ulici v upravené jednoposchodové budově bývalé Žabenského

prokuristy vystřídal několik osob, kromě Františka Lonny to byl Rudolf Praxmarer, Adolf Steinberg, Gustav Götz, Hubert Lubich a krátce také Bedřich Landsberger. Po příchodu Němců v roce 1939 byl vnuceným správcem firmy, tzv. treuhändrem, ustanoven Rudolf Praxmarer, správcem zabaveného majetku Alfreda a Terezie Landsbergerových se stal dosavadní právní zástupce firmy Dr. Tomáš Černý z Prahy. V roce 1941 byl se zpětnou platností k 16. březnu 1939 majetek firmy zabaven ve prospěch Říše a Rudolf Praxmarer byl pro své dřívější smíšené

přes Těšín vlakem do Budapešti a následně odletěl do Velké Británie. Nakonec se usadil v Belfastu, kde se svým společníkem K. Sochořem založil tkalcovnu s úpravnou. Zemřel v roce 1964. Izabela žila ve Švýcarsku, kde v roce 1978 zemřela.

Manželství Terezie a Rudolfa Praxmarera skončilo v roce 1938 rozvodem, ve stejném roce odjela Terezie s dcerou Yvonne a matkou Mariannou do švýcarského Curychu. Terezie následně odešla do Francie, kde se provdala za rakouského emigranta Otto von Smolenski Montecuccoli. Později se spolu přestěhovali do

Alfred Landsberger s manželkou Izabelou, 30. léta 20. století

Foto | Státní okresní archiv Frýdek-Místek

tkalcovny, muži mohli bydlet v budově staré frýdecké střelnice u frýdeckého nádraží, kterou firma koupila v roce 1910 a v následujícím roce upravila na tři bytové jednotky. Po první světové válce byla vybudována nová ubytovna pro muže a ženy na Potoční ulici ve Frýdku s kapacitou 200–220 lidí, která patřila k nejvýstavnějším a nejlépe vybaveným ubytovnám ve městě. Pro ženaté úředníky a mistry měla firma služební byty ve třech domech v Místku a v pěti ve Frýdku.

A jak to bylo s celkovým množstvím zaměstnanců firmy? V roce 1889 podnik zaměstnával 776 dělníků, z toho v přádelně 306, ve tkalcovnách 347 a v bělidle, úpravně a tkalcovně pod zámkem 123. V roce 1938 zaměstnávala firma 1052 dělníků, o dva roky později činil celkový počet zaměstnanců už 1128, z toho bylo 32 úředníků.

Poslední období samostatnosti firmy, arizace, znárodnění

V nejistém období konce třicátých let 20. století se na pozici

manželství s Terezíí zbaven vedení podniku a povolán do armády. Novým vnuceným správcem se stal dr. Heinz Wildhage a v roce 1944 Hubert Lubich. Po osvobození v roce 1945 byl majetek firmy jako německý zkonfiskován a národními správci se stali Josef Čepelka a Adolf Slámečka. Na konci roku 1945 byla majetková podstata firmy znárodněna a od 1. ledna 1946 začleněna do nově zřízeného n. p. Slezské bavlnářské závody ve Frýdku-Místku.

Životní osudy posledních majitelů firmy

Alfred Landsberger se podílel na činnosti firmy, i když rozhodující slovo měl jeho strýc František. Stejně jako otec se zapojil do komunálních záležitostí, byl členem frýdeckého městského zastupitelstva za německou politickou stranu Volkspartei. Manželství Alfreda a Izabely nebylo příliš šťastné a zůstalo bez potomků. Den před německou okupací českých zemí v březnu 1938 odjel Alfred Landsberger

Portugalska, Mexika a nakonec se usadili v Dominikánské republice. Zde byli 15. března 1948 cestou autem z města Santo Domingo přepadeni a zavražděni. Yvonne Praxmarer byla v době 2. světové války s babičkou Mariannou ve Švýcarsku, kde studovala na dívčím lyceu v Lausanne. Po maturitě vystudovala chemii v Lausanne, přestěhovala se do Nizozemí, kde se provdala za Jana Meyera, zemřela v roce 2013. Posledním potomkem v této rodinné linii Landsbergerů je Sasha Meyer žijící v Nizozemí.

František Lonna měl v rámci československého meziválečného textilního průmyslu významné postavení, byl předsedou textilní sekce Svazu průmyslníků severomoravského kraje. Ta měla své sídlo v Místku v Německém domě. František Lonna opustil republiku až dva měsíce po existenci Protektorátu, z Prahy odletěl do Švýcarska a odtud do Spojených států amerických. O jeho osudu není nic známo, uvádí se jen, že tam v 50. letech 20. století zemřel.

Kostelem sv. Jana a Pavla zazní skladba z 18. století

Festival Souznění se vrací do Frýdku-Místku

Už ve čtvrtek 14. prosince se v prostorách barokního kostela sv. Jana a Pavla ve Frýdku-Místku rozezní tóny Missa in C Gregora Röslera v podání Pěveckého sboru Ondráš z Nového Jičína se sborníkem Petrem Lichnovským, chrámového sboru Cantores Domini pod vedením Jana Strakoše, dále Petry Rybníkové (soprán), Silvie Pasniškové (mezzosoprán), Pavla Cebáka (tenor), Martina Potomy (bas), Komorního orchestru při kostele sv. Jana a Pavla v Místku a Lukáše Kozubíka jako dirigenta.

Mše C dur je více než dvě stě let starou náročnou skladbou s bohatým hudebním obsahem, která vyžaduje perfektní interpretační schopnosti hudebníků a zejména zpěváků. Je jednou ze šesti mší Gregora Röslera, jenž byl augustiniánským mnichem v Bavorsku,

který pobýval v klášteře v Regensburgu, a byl zároveň také vynikajícím hudebníkem. Jeho Mše C dur je jedním z důkazů vysoké úrovně hudební kultury a hudebního života spíšských hornických měst v 18. století. Na území Spíše se doposud našly tři rukopisné opisy této mše, nejstarší z nich je datován z roku 1761.

V první části koncertu se návštěvníci mohou těšit na Baborák Ensemble. Úvodní slovo pronese děkan Josef Maňák a pořadatel festivalu Zdeněk Tofel. Koncert je součástí 19. ročníku mezinárodního festivalu vánočních zvyků, koled a řemesel s názvem Souznění, který se uskuteční ve dnech 14.–17. prosince ve Frýdku-Místku, Kunčicích pod Ondřejníkem, v Kozlovicích, Ostravě a vyvrcholí galakonzertem ve Frenštátě pod Radhoštěm.

**Krásné a veselé Vánoce přeje svým čtenářům
FRÝDECKOMÍSTECKÝ PATRIOT**

INZERCE

V prosinci pro Vás připravujeme

- Vědomostní kvíz**
Každý čtvrtek od 18:00 hod.
- Víkendové menu**
Tradiční česká kuchyně v sobotu a neděli
- Abbey**
Lehké svrchně kvašené pivo, vařeno podle tradiční trapistické receptury

Rezervace: morava@3eprojekt.cz 558 711 716

Restaurace a řemeslný pivovar Morava
Jiřího Trnky 82, 738 01 Frýdek-Místek

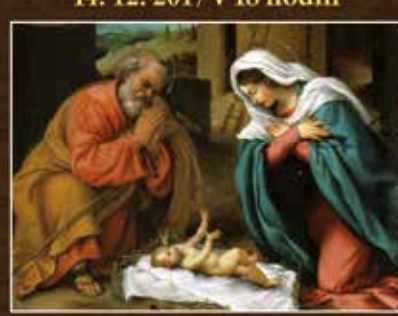
www.pivovarekmorava.cz

FMP 1195/07

19. mezinárodní adventních a vánočních zvyků, koled a řemesel
Základní převládá perennitost munitárního módu
Frýdek-Místek, Michal Poláček

Souznění

Kostel sv. Jana a Pavla ve Frýdku-Místku
14. 12. 2017 v 18 hodin

Adventní koncert
Sváteční repertoár
Baborák Ensemble
Missa in C - Gregor Rösler

Pěvecký sbor ONDRAŠ Nový Jičín - sborníkem Petr Lichnovský
Chránový sbor CANTORES DOMINI Místek - sborníkem Jan Strakoš
Petra Rybníková - soprán (SR), Silvie Pasnišková - mezzosoprán (SR),
Pavol Cebák - tenor (SR), Martin Potoma - bas (SR)
Komorní orchestr při kostele sv. Jana a Pavla v Místku - dirigent Lukáš Kozubík

Vstupné: 150 Kč / senioři a studenti: 90 Kč
Převládá agnoscere. Základní převládá perennitost munitárního módu.
Během koncertu probíhá finanční sbírka pro Příjmu Malinika ve spolupráci s Charitou Frenštát p. R. a firmou Ferit.
Přidružený: řemeslné informování z Frýdku - Místku - tel. 558 614 888

FRÝDECKOMÍSTECKÝ PATRIOT

| Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Sachr | Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
| Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: EUROPRINT a.s., Pod Kotlářkou 3, Praha
| Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká pošta | Nevyžádané příspěvky nevracíme | Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel | Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Náklad: 26 200 ks | Datum vydání: 7. 12. 2017
| Foto na titulní straně: Jiří Sachr

Inzerce vám rádi zprostředkují

Jiří Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz

Ivana Sachrová
Tel.: 774 997 944
inzerce@fmpatriot.cz

Uzávěrka inzerce do příštího čísla je 27. 12. 2017, vyjde 11. 1. 2018
www.fmpatriot.cz

INZERCE

NOVÉ PAPIRNIČTVÍ „NA VESELÉ“
(naproti železářství Simon)

VÁNOČNÍ ZBOŽÍ
ŠKOLNÍ POTŘEBY
KANCELÁŘSKÉ A DOMÁCÍ POTŘEBY
HRAČKY ■ KOPÍROVÁNÍ

OTEVŘENO: PO-PÁ 9.00-17.00 hodin
Slezská 3565 | Frýdek-Místek

FMP 1195/02

Nanotechnologické firmy si daly dostaveníčko v Idea institutu

Poslední listopadový pátek se ve Frýdku-Místku uskutečnilo představení českých nanotechnologických firem v nově otevřeném Idea institutu, který si klade za cíl stát se místem setkávání nových technologií.

Z popudu společnosti NanoTrade s.r.o., se uskutečnila prezentace firem, které díky svému vlastnímu vývoji a výzkumu využívají nanotechnologické poznatky a nabízejí lidem, firmám i obcím užitečné produkty. Těmi jsou např. oblečení se stříbrem nanosilver®, přípravky na ošetření různých povrchů, antialergické lůžkoviny, nanovláknenné membránové filtry, ale i ochranné 3D tisky a lithiové akumulární baterie, se kterými sklízí úspěch společnost HE3DA po celém světě.

Mezi žhavé novinky, které se zde představily veřejnosti, patří povrchy pro celoroční lyžování, mající velkou budoucnost právě ve využití volnočasových aktivit nejen v lyžařských střediscích, ale i ve městech. Tento speciálně upravený povrch využívají také lyžařské trenážery, které mohou sloužit k metodice výuky i k tréninkovým a výkonnostním aktivitám. Jsou z dílny společnosti NanoTrade s.r.o., která patří mezi nejstarší nanotechnologické firmy u nás a v den konání akce slavila své třinácté narozeniny.

Také v budoucnu se v Idea Institutu budou konat odborná setkání, besedy pro veřejnost či výstavy.

Adventní městečko na náměstí nabízí zábavu i místo k setkání s přáteli

Také letos Adventní městečko na místeckém náměstí Svobody nabízí až do soboty 23. 12. bohatý program. Zájemci v něm najdou nejen stánky s vánočním zbožím a dobrotami, ale také vyzdobené pódium, na kterém se střídají divadelníci, tanečníci a hudebníci. Protože vše už se nevměstná jen na náměstí, ožily i okolní uličky a prostory. Kvůli tomu je pro lepší orientaci vybaveno rozcestníky. Na náměstí jsou stylové prodejní stánky s novou světelnou hvězdou ve štítu, adventní dílna je v přístřeší ze dřeva. Nová je zvonice se schránkou pro poštu pro Ježíška a připravena je i expozice historických vánočních přání. U blízkého kostela je umístěn zcela nový ručně vyřezávaný betlém a u křížového podchodu (u bývalého knihkupectví) na děti každý den čekají zvířátka, ale i atraktivní slaměný kůň s velkými sáněmi, rodinka dřevěných sněhuláků a další tematicky zaměřené kulisy a atrakce vhodné třeba k pořízení fotografií. V pátky, soboty a neděle nechybí dobový kolotoč.

Nedílnou součástí Adventního městečka jsou Vánoční trhy, které se budou konat na

Rozsvěcování vánočního stromu před dvěma lety

Foto | Ota Landsberger

náměstí Svobody do 23. 12. od 10 do 18 hod. Doprovodný program je zajištěn každý den a nechybí v něm tradiční akce. Ve středu 13. 12. v 18 hodin je na programu akce Česko zpívá koledy. Sobotní a nedělní dopoledne patří představením pro děti. Chybět nebude ani rozdávání Betlémského světla den před Štědrým dnem.

Do tvořivého programu se zapojily i střední školy. Střední odborná škola Lískovecká přiveze ve čtvrtek 7. 12. na náměstí pantograf, na kterém si návštěvníci budou moci vyzkoušet vyřezat

vánoční ozdoby, a Střední škola řemesel z ulice Pionýrů postaví na náměstí v pátek 15. a v sobotu 16. 12. mini kovářskou dílnu se žhavou výhní a kovářskou, takže si zájemci budou moci vyzkoušet náročnost kovářského řemesla. Také letos se na náměstí Svobody uskuteční veřejná sbírka „Vánoční strom“, která skončí 31. 12. Její výtěžek bude určen pro Žirafu – Integrované centrum F-M na zakoupení mechanických invalidních vozíků. Aktuální podrobný program Adventního městečka je na www.kulturafrfm.cz.

Fenomén únikových her již také ve Frýdku-Místku

Už od letošního srpna si mají zájemci z Frýdku-Místku a okolí možnost vyzkoušet únikovou hru, která hráče přenesle do éry hippies a šedesátých let minulého století. Podstatou tohoto nového druhu zábavy je dostat se z uzamčené místnosti pomocí

šifer a hádanek v předem stanoveném časovém limitu. Počet hráčů se pohybuje od dvou do pěti, vhodná je pro účastníky od třinácti do sta let.

Tato zážitková aktivita je rychle se šířícím fenoménem, který si podmaňuje i naše město. Je také

vhodná v rámci firemních večírků nebo teambuildingových akcí, v tomto období se také může stát ideálním dárkem k Vánocům. Exit game najdete ve Frýdku na třídě T. G. Masaryka 1101, podrobnější informace získáte na www.exitgamefrfm.cz.

PÁNSKÁ MÓDA STYL PROSTĚJOV

Pánské obleky • Košile • Kravaty
... a další módní doplňky

VYBRANÉ DRUHY OBLEKŮ od 1 990 Kč

Nabídka platí do vyprodání zásob.

Radniční 1239, 5. dům nad magistrátem
(před Zámeckým náměstím)

EXIT GAME

První úniková hra ve Frýdku-Místku
Užijte si zábavu, která zde ještě nebyla

Dárkový voucher na míru

tř. T. G. Masaryka 1101 | Frýdek-Místek
mobil: 739 169 952 | info@exitgamefrfm.cz

www.exitgamefrfm.cz

Profesor Oliva odkázal gymnáziu tisíce knih

Frýdecko-místecké gymnázium v Cihelní ulici zdědilo po bývalém středoškolském profesorovi Miloslavu Olivovi na sedm tisíc knižních svazků. Jak uvedla zástupkyně ředitele školy Iva Krulikovská, tento odkaz je pro školu velkým překvapením.

Sbírka obsahuje romány, povídky, poezii i divadelní hry. Poprat se s ní trvalo týmu studentů školního knihovníka a učitele českého jazyka Lumíra Hradila bezmála dva roky. Museli projít každou z více než sedmi tisíc knih, očistit ji a převést do nové knihovny. Knihovník Hradil doplnil, že se v odkazu našla také vzácnější díla, která byla opatřena podpisy autorů s jejich věnováním, například knížka s podpisem Václava Havla. Vybudování nové knihovny přišlo na půl milionu korun.

Přestože profesor Oliva na škole přímo nepůsobil, získalo gymnázium jeho knihy pravděpodobně díky tomu, že s ním byl v kontaktu zdejší předseda školní rady. Podle Ivy Krulikovské byl totiž ošetřujícím lékařem v hospici, kde se Oliva léčil.

Nová kniha přibližuje historické i současné město

U příležitosti výročí města vyšla publikace nazvaná Frýdek-Místek v proměnách času. Je z dílny vydavatelství

Petera. Nabízí pohledy jak na místa, která jsou již desetiletí téměř stejná, tak na ta, která se postu-

pem času výrazně změnila, získala zcela jiný ráz a využití. Do budoucna se může stát inspirací ke změnám a návratům k původní podobě, podobně jako se staly inspirací

dobové fotografie místec-kého náměstí, na které byla letos zhruba po sto letech vrácena kašna, jež je věrnou kopií kašny původní. Křest knihy proběhl za velkého zájmu veřejnosti 28. listopadu v místeckém knihkupectví KAPITOLA, kde si ji mohou zájemci zakoupit.

KAPITOLA místeckého knihkupectví Jana Bechera a vznikla ve spolupráci s místními patrioty, fotografy a filokartisty pod vedením Václava

Náborové komiksy centra ADRA

Dobrovolnické centrum ADRA se snaží oslovit a informovat veřejnost poněkud neobvyklým způsobem – pomocí komiksů. Lidé se s nimi mají možnost setkat v městské hromadné dopravě, u pokladniček ADRA a na dalších místech. Propagační materiály jsou dílem Michala Ondrouška.

Dobrovolník je společník, osoba, která ve volném čase, bez nároku na odměnu poskytuje svůj čas, pozornost a zájem druhému člověku. V současné době A D R A

hledá dobrovolníky do Nemocnice ve Frýdku-Místku na dětské oddělení a oddělení následné péče, do Chráněného bydlení IC ŽIRAFA a do Penzionu pro seniory. Více informací o možnostech dobrovolnické činnosti poskytnou koordinátorka dobrovolníků Irena Blablová (tel.: 739 320 717, e-mail: irena.blablova@adra.cz).

INZERCE

Stříbrné Vánoce

nanosilver®

NANOŠAMPON JAKO DÁREK
K NÁKUPU NAD 600 Kč ZDARMA

PROSINCOVÁ OTEVÍRACÍ DOBA

po	12:00 – 17:00
út – pá	9:00 – 17:00
so	9:00 – 12:00
ne (3., 10., 17. 12.)	9:00 – 16:00

Ostravská 1551, Frýdek-Místek 738 01
www.nanosilver.cz

Clever Půjčka

cleverpujcka.cz

- vyřízení půjčky plně on-line
- peníze vyplácíme bezhotovostně v den podpisu smlouvy na Váš účet
- díky způsobu vyřízení a výplaty je poskytnutí 100% diskrétní

až **99 000 Kč**
BEZ ZAJIŠTĚNÍ

V jedné místnosti byli u nás Němci a pod stejnou střechou

Rodový statek rodiny Kozlových z Chlebovic přecházel z jedné generace na druhou, z otce na syna. Všem sourozencům perspektivu na živobytí ale neposkytoval, a tak se někteří z nich vydali hledat své štěstí jinač, dva z nich až za oceán. Na životní příběh svého tatínka a jeho sourozenců vzpomínal dnes jednaosmdesátiletý Jiří Kozel.

| JIŘÍ SACHR

Otec pocházel z celkem dvanácti dětí, ze kterých se ale dožilo dospělosti pouze šest. Pět bratrů: tatínek se jmenoval Vojtěch, Karel, Sláva, Alfons, Viktor a nejmladší sestra Marie. Své vyprávění ale začnu nejdříve o otcových bratrech Alfonsovi a Viktorovi. Jejich osudy byly nejzajímavější a plné dobrodružství.

Povídejte...

Počátkem třicátých let byla bída, a tak se otcovi bratři Alfons s Viktorem vydali v roce 1925 za práci do Ameriky, kde spolu zažili spoustu dobrodružství. V roce 1969, když se do republiky na krátkou chvíli vrátil strýc Alfons, jsme spolu hovořili a tehdy mi vyprávěl o všech svých zážitcích. Ptal se mě, zda jsem četl rodokapsy. Přesně takový život, jaký popisovali jejich autoři v těchto příbězích, je tam po příjezdu čekal. Vyprávěl, jak si po vylodění na pevninu lehli do trávy a rozplakali se. Neměli žádné peníze. Štěstím pro oba bylo, že pocházeli ze zemědělství. Nechali se zaměstnat jako honáci krav. Dostali každý svého koně, sůl, mouku a pušku a několik měsíců pásli dobytek na nekonečně rozlehlých pastvinách. Když měli

hlad a potřebovali maso, jednoduše si v lese něco ulovili.

Po dvou letech se nechali lákat nábořem a pracovali uprostřed lesů na pile, kde se vyráběly dřevěné pražce pro železnici. Aby „nezvlčeli“, vozili je vždy po půl roce mezi lidi za zábavou a děvčaty do městečka. Někteří chlapi to tam pak rozjeli a všechny dosud vydělané peníze utratili.

Oba bratři byli pořád spolu?

Každý z nich byl povahově jiný. Viktor byl více dobrodruh a jak se říká „do světa.“ Když si pak opět po necelých třech letech řekli, že je čas na změnu, rozešli se. Strýc Alfons se setkal s jedním Holanďanem, který byl podobně jako on sám takový všeuměl, a otevřeli si společně zámečnickou dílnu, kde opravovali různé stroje. Všechno

Jaké byly mezitím životní cesty Viktora?

Poté, co se s Alfonsem rozešli, pracoval v automobilce Ford. Když potom začala ve Španělsku občanská válka, vstoupil v roce 1936 jako legionář do armády. Po půl roce se ale opět vrátil zpět do Ameriky. Udělal si kurz u letectva, získal pilotní průkaz a ve druhé světové válce létal jako pilot v Egyptě. Našel si tam svou ženu, se kterou se oženil. Ale jejich štěstí bohužel netrvalo dlouho, po dvou měsících mu zemřela na malárii.

Jiří Kozel s obrazem rodného domu v jeho poválečné podobě

Foto | Jiří Sachr

A co se tou dobou odehrávalo doma v Chlebovicích?

Tatínek byl velmi společenský a veselý člověk. Měl mnoho přátel a spoluzakládal také zdejší Sbor dobrovolných hasičů. V roce 1925 se oženil, a tehdy také jako nejstarší ze sourozenců získal hospodářství. Náš dům byl tehdy v obci poslední, který měl ještě slaměné došky. V roce 1933 pak postavil dům s chlévem pro krávy a koně a v roce 1941 stodolu. Hospodářství mělo šestnáct hektarů polností, chovali jsme dva, později čtyři koně, sedm dojníc, pět telat, prasata. Pěstovala se pšenice, žito, oves, ječmen, brambory, cukrovka a později také len.

Za války prý byla v Chlebovicích silná odbojová činnost...

Náš statek sehrál tehdy poměrně důležitou roli. Bylo zde silné odbojové hnutí. Místní farář Uhlíř fungoval jako spojka k partyzánům. Pekli jsme chleba, který jim předával, stejně tak pro ně z cukrovky, kterou jsme

Co následovalo poté, nezahořkl?

Někde se objevil další Čech, který se živil zabíjením prasat a dobytka. Přidal se k němu, měli jatka a nějakou dobu prosperovali. Po jedné z kontrol, kterou měli poté, co ustájený dobytek postihla nějaká nemoc, museli svou činnost ukončit. Všechno nechal, usadil se nedaleko Montrealu a začal pracovat na dráze. Z poslíčka se léty vypracoval na výpravčího.

Žil stále jako svobodný mládenec?

Ne, našel si Češku, která se už ale narodila v Kanadě. Děti spolu neměli a strýc se nakonec dožil devadesáti dvou let.

Jiří Kozel se svou manželkou Ludmilou (vpravo) a švagrovou Zdenkou Kupčákovou

Foto | Jiří Sachr

se skrýval uprchlík ze zajetí Jurko, vzpomíná Jiří Kozel

vypěstovali, pálil na faře kořalku. Tatínek perfektně ovládal němčinu a ruštinu, kterou se naučil v 1. světové válce, když padl do ruského zajetí. Lidem z okolí, kteří se na statku tajně scházeli, aby společně poslouchali zahraniční rozhlas a ruské vysílání, dělal překladatele. Chodil k nám také nějaký Duda, který byl v Místku úředníkem a měl mimo jiné na starost dohled nad odvody sedláků. Když měla být kontrola, předem na ni upozornil, a tak se včas stačily ukrýt slepice a zásoby, které byly navíc. Němci veškeré stavy evidovali.

V listopadu 1944 se u nás objevil Jurko Koloborotko, vlasovec, který bojoval v Rudé armádě a později padl do německého zajetí. Podařilo se mu utéct a ukrýval se pak až do konce války u nás. Ve stejnou dobu jsme zde také několik dní ve stodole ukrývali německého antifašistu. Pikantní na tom bylo, že nám v lednu 1945 přidělil starosta do

jedné místnosti německý štáb, který tady byl až do konce války. V jedné místnosti Němci, na dvoře koně, německý kanón a další technika, pod stejnou střechou ukrývali zběh ze zajetí a ve stodole německý antifašista. K tomu všemu ještě desítky lidí ve sklepě při poslechu zahraničních zpráv. Jak se říká, „pod svícem tma“!

Jak tedy u vás probíhaly poslední dny války?

Ráno 4. 5. 1945 k nám přišel farář Uhlíř na návštěvu. Němci už byli na útěku. Převlékli se u nás do civilu a zanechali tu také zbraně. Někdo přiběhl pro faráře a společně se vraceli na faru. Ze staříšského kopce se střelilo. Farář měl na sobě modrý kabát a asi ho považovali za Němce. Dopadl před něj granát, který ho těžce zranil a na následky zranění ještě toho dne kolem poledne zemřel. Bylo půl osmé večer, když nám na dům dopadl zápalný granát a rozbil střechu. Naštěstí tam nebylo nic, co

by hořelo, a tak se vše obešlo bez dalších škod. No a v půl deváté večer se už objevili Rusové. Ti u nás byli ještě asi deset dní, a když odcházeli, odešel s nimi také Jurko Koloborotko. Otec ho varoval, Rusové vlasovce popravovali, ale Jurko strach neměl a říkal, že se po návratu domů určitě ozve. Přišly nám pak od něj dva dopisy. Měl jsem ho rád, byl pro mne jako starší brácha.

Vy jste měl později po otci převzít hospodářství?

Byli jsme čtyři sourozenci. Nejstarší Vojtěch se vyučil číšníkem, ale po smrti dalšího bratra Otakara, který měl na statku hospodařit, musel svou práci opustit a zůstat doma. Sestra Božena se ve dvaceti provdala a já jsem jako nejmladší navštěvoval zdejší školu a později měšťanku v Místku. Chtěl jsem zůstat v zemědělství, mým snem bylo, že vystuduji a stanu se veterinářem. Byla už ale nová doba a studium mi nebylo umožněno. Musel jsem nastoupit do učení na soustružníka. A ani do učení jsem nemohl do Lískovce, ale musel jsem do Vítkovic. Někteří funkcionáři obce chtěli, abych byl od zemědělství co nejdál. Po vyučení jsem dostal umístěnou do Nové huti a tam jsem pracoval v ocelárně na údržbě. A taky jsem se oženil, založili jsme rodinu a s manželkou jsme spolu dodnes. (úsměv)

Jak probíhala v Chlebovicích kolektivizace?

Družstvo zde vzniklo v roce 1951. Otec byl duchem pokrokový sedlák, výborný zemědělec a hospodář a nadále chtěl hospodařit

Otec Jiřího Kozla Vojtěcha na fotce z 1. světové války

na svém. Už v roce 1947 zde postavil chovnou stanici selat, takovou prasečí porodnici, která fungovala až do roku 1956. S dalšími sedláky také spoluzakládal Strojní družstvo sedláků, nakoupili zemědělské stroje, které pak byly k dispozici všem hospodářům. Dařilo se mu a vstupu do družstva nadále odolával. To byl vlastně také důvod, proč jsem nemohl studovat na veterináře. Moc mne to tehdy trápilo.

Podlehli nakonec otec tlaku na vstup do JZD?

Nakonec jim to podepsal a do družstva vstoupil, to bylo v roce 1958. Pamatuji si, jak nám pak tady a u sousedů v roce 1960 rozorali meze. V počátcích byly platy v družstvu mizerné, aby se plnilo, chodili jsme pracovat a vypomáhat všichni. Naštěstí se ale dostali do vedení dobří hospodáři a družstvo později dobře prosperovalo. V roce 1968 pak tatínek po těžké nemoci zemřel...

Protektorátní propustka Vojtěcha Kozla

MYCÍ AREÁL
mycí tunel

- nejlepší myčka v ČR
- mytí textilními mikrovlákný
- neškrábe, šetří lak, obsluha

jednoduchost - kvalita - pohodlí

www.armacarwash.cz
otevřeno denně

ARMA
CAR WASH

S NAŠÍ PÉČÍ AUTO NEZESTÁRNE...

Nové samoobslužné mycí boxy v areálu Arma Car Wash

Přeji čtenářům, aby až se ohlédnou za letošním rokem, poděkovali Bohu, že jej mohli dobře a požehnaně prožít

Se svou dcerou na lyžařské v Alpách

Jáhen Českobratrské církve evangelické Štěpán Marosz působí v současnosti jako kazatel ve sboru v Šenově u Ostravy. Pochází z rodiny věřících evangeliků s kořeny v jablunkovské části Slezska. Otec, který byl od dětství sirotek, pracoval v Třineckých železárnách, kde jezdil více než třicet let s lokomotivou. Maminka pochází ze dvanácti sourozenců a byla švadlenou v domácnosti. Společně jsme se sešli v týdně před první adventní nedělí, abychom spolu pohovořili o jeho víře v Boha, misijní službě a změnách ve společnosti v několika uplynulých desetiletích.

| JIŘÍ SACHR

První otázka se přímo nabízí, kdy ve vás dozrálo rozhodnutí stát se farářem?

Moje cesta k tomu, abych sloužil církvi a zvěstoval Boží slovo, byla klikatá. To semínko bylo u mne samozřejmě zaseto již v dětství, v mé rodině. Rodiče byli věřící, a tak mne společně přiváděli do kostela. Hodně na to dbala moje maminka, které jsem za to dodnes vděčný. Velmi jsem se těšil do tzv. nedělní školy, která fungovala v rámci bohoslužeb pro děti.

K samotnému rozhodnutí stát se farářem jsem dospěl v době, kdy jsem studoval na Střední škole hornické, obor horník mechanizátor v Karvině. Ve druhém ročníku jsem se tam setkal se spolužákem, který byl jiného vyznání, patřil ke Svědkům Jehovovým. Vedli jsme mezi sebou rozhovory, diskutovali o víře, snažil se mi víru v Boha představit

z jiného úhlu pohledu. Jednou mi přinesl časopis Strážná věž, který jsem se zájmem četl a hloubal nad tím, kde je vlastně pravda, byl jsem v rozpacích. Dostal jsem se ale ke knize Třicet let v otroctví Strážné věže, která mne definitivně utvrdila v mé cestě, že Ježíš Kristus je ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze něho (Evangelium Jana 14,6). Získal jsem vnitřní klid a svému spolužákovi už jsem nemusel více dosvědčovat. A dodnes také vlastně více hledat.

Po maturitě jsem studoval na Vyšší odborné škole biblické Evangelické akademie v Hradci Králové, která tam v té době vznikla, a v Hradci Králové jsem také nastoupil civilní službu. To už je ale jiný příběh...

Jak tedy pokračoval?

Oženil jsem se a založil rodinu. Máme dvě dcery a syna. V roce 1994 jsem se z Hradce Králové

vrátil zpátky a nastoupil jsem službu jako seniorátní jáhen na Frýdecko-Místecku. Poté jsem působil ve Štamberku, Českém Těšíně a dlouhá léta jsem ve sboru v Šenově, v posledních letech na částečný úvazek.

Říkáte, že jste v šenovském sboru na částečný úvazek. To vás asi neuživí?

V brzké budoucnosti, kdy církev bude zajišťovat službu faráře pouze z vlastních zdrojů, bude zřejmě pro šenovský sbor, který je malý, finančně náročné, abych zde působil na plný úvazek. Dohodli jsme se na současném stavu a já souběžně pracuji v civilním zaměstnání. Při našich setkáních s dalšími bratry faráři jsem zaznamenal poznámku, která byla ovšem myšlena v dobrém: „To je ten pracující farář!“ (úsměv)

Má to ale také své výhody, nejsem odtržen od běžného života svých farníků. Lépe tak rozumím jejich každodenním starostem.

A jak skutečnost, že pracují s evangelickým farářem, vnímají vaši civilní kolegové a obchodní partneři? Nezmínil jste se, že působíte jako obchodní zástupce výrobní firmy.

Když jsem hovořil se svými spolupracovníky nebo měl

jednání ve firmě, cítil jsem, že se snaží v rozhovoru se mnou mluvit jinak. Měli dotazy... Vnímali mou duchovní službu a jejich jazyk býval v našem rozhovoru kultivovanější než v jejich běžné mluvě. (úsměv)

Byť jste sám profesně zažil službu v církvi až po Sametové revoluci v roce 1989, máte od kolegů nebo blízkých informace, jak tomu bylo za socialismu?

Jak už jsem říkal, oba mí rodiče byli praktikující křesťané a angažovali se ve strukturách evangelické církve. Působili jako evangelisté ve staršovstvech a doma jsme se o tom poměrně často bavili. Byla to doba, kdy bez státního souhlasu nemohli kněží vykonávat svůj úřad, existovala tzv. podzemní církev. Na všechno muselo být povoleno. Děti věřících nedostávaly ve školním posudku doporučení k dalšímu studiu.

Osobně mám zkušenost z hornické střední školy, kdy mi učitel zabavil křesťanskou knihu od autora, který působil mezi závislými lidmi. V kabinetě mi řekl: „Buďto tu knihu zlikvidujeme, nebo si ji můžete vyzvednout na policii.“ Měl jsem několik vteřin na rozhodnutí a řekl mu, ať ji tedy

zlikviduje. Doma jsme křesťanské literatury měli spoustu a já měl strach z domovní prohlídky i toho, že by pozavírali naši rodinu. Moje rozhodnutí ho překvapilo, možná až zaskočilo, nečekal to. Možná si ji potom přečetl, věřím, že alespoň její část, a po čase mi ji vrátil se slovy: „Už to tady u tebe nechci nikdy vidět.“

Ale ještě k tomu, jak jste se ptal. Křesťané byli v dobách socialismu semknutější a radostnější. Když se třeba připravilo hudební odpoledne, přijely čtyři hudební skupiny a kostel byl plný nadšených, nejen mladých lidí. Toto nadšení a radost ze služby jim v dnešní době mnohdy chybí. Zřejmě je to vlivem konzumní společnosti, ve které žijeme, možností výběru z široké nabídky všeho, co nás obklopuje, dobou, kdy se lež nazývá alternativní pravdou... Sbory jsou dnes menší, mnohdy bez zápalu, který v tom býval dříve.

Působil jste v zahraničních misích, poznal jste uprchlíky zblízka. Kdo a jací jsou?

Lidé, kteří jsou na útěku ze své vlasti, tady vždy byli a budou. Utíkají před válkou a jejími následky,

chudobou i živelnými pohromami, epidemiemi.

Svou první osobní zkušenost s humanitární pomocí jsem získal začátkem devadesátých let, kdy jsme pomáhali sirotkům a opuštěným dětem v ulicích Bukurešti po pádu režimu Nicolae Ceaușesca v Rumunsku. Tehdy jich tam žilo asi tři tisíce. Byl jsem také v Tatarské republice v Kazani, tisíc kilometrů za Moskvou. A tak, když jsem byl kolegy osloven k misijní cestě do Srbska, neváhal jsem a jel. I když vás dělí jazyková bariéra, ti lidé vás vnímají velmi pozitivně. Byli vděční za každé vlídné slovo, každou sušenku a čaj, který jsme jim uvařili. Rozdávali jsme jim evangelium podle Lukáše v jejich jazyce, byl to pro ně mnohdy první písemný kontakt s jejich řečí po dlouhých měsících. Nejsem ten, který by je zval dál, ale vnímám, že jestli ten člověk bude proměněn duchovně, v srdci a ve své mysli, měla moje přítomnost a konání smysl.

Blíží se období Vánoc, jak vypadá Štědrý den ve vaší rodině?

U nás se slaví Štědrý den skromněji. Snažíme se pozvat naše rodiče a být všichni společně

Při zpěvu lidem na cestě (Srbsko, listopad 2016)

Foto | 2x archiv Štěpána Marosze

s celou rodinou. Čteme si nahlas u slavnostního stolu z Bible ten známý vánoční příběh, zpíváme koledy a děkujeme Bohu za jeho přízeň a přítomnost v našich srdcích. Přípraveny jsou skromné čtyři chody slavnostní večeře, nechybí štedrovecerní ryba a pak máme lámání oplatku na znamení smíření a přání. V deset hodin večer pak jdeme na slavnostní bohoslužbu. Další dva dny vánočních svátků prožíváme společně při bohoslužbě, návštěvou blízkých a opravdu svátečně.

Co byste popřál našim čtenářům do nového roku?

Aby v dnešní hektické a proměnlivé době nacházeli pokoj a s nadhledem byli schopni podstoupit od svých každodenních problémů. Aby našli, stejně jako jsem kdysi našel já, tu správnou cestu k víře, podle toho, co sám Ježíš říká: „Já jsem cesta, pravda i život...“ A také, aby až se ohlédnou za letošním rokem, mohli s důstojností a radostí říct: „Děkuji Bohu, že jsem jej mohl dobře a požehnaně prožít...“

**KLIDNÉ PROŽITÍ
VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ
A ÚSPĚŠNÝ
NOVÝ ROK 2018**

preje

**PARÁDA
SHOPPING**
Dobrovského 3680
Frydek - Místek

HERVISA STUDIO

SNOOZE
značkové spaní®

Hervis
SPORTS

D
DEICHMANN

PEPCO

EURONICS

orien
ČESKÝ OBCHOD PRO DOMÁCNOST

dm

JENŇ
nábytek

KAM VYRAZIT FANDIT?

HÁZENÁ, extraliga mužů ZŠ Pionýrů 400
16. 12., 16:00 **Pepino SKP Frýdek-Místek – HC Dukla Praha**

HOKEJ, WSM liga Hala Polárka
20. 12., 18:00 **HC Frýdek-Místek – AZ Havířov**
27. 12., 18:00 **HC Frýdek-Místek – LHK Jestřábi Prostějov**
6. 1., 17:00 **HC Frýdek-Místek – VHK Robe Vsetín**

VOLEJBAL, extraliga žen ZŠ Pionýrů 400
9. 12., 17:00 **TJ Sokol Frýdek-Místek – Fénix Brno**
21. 12., 17:00 **TJ Sokol Frýdek-Místek – Volejbal Přerov**

„Lipina“ přezimuje na chvostu tabulky

Doslova zoufalý podzim mají za sebou fotbalisté MFK Frýdek-Místek. V šestnácti zápasech dokázali jen dvakrát zvítězit a pětkrát remizovat, za což získali jedennáct bodů. S takovou bilancí se usadili na úplném dně tabulky FNL. Změna na trenérské lavičce, ke které došlo ve druhé polovině

podzimu, se tak prozatím příliš neprojevila.

Po překvapivém vítězství v Ústí nad Labem 1:0, které gólově zařídil Petr Literák, si Valčíři chtěli vylepšit pozici do jarních odvet v posledním letošním zápase doma proti Pardubicím. Stal se však pravý opak, svěřenci Josefa Petříka

duel absolutně nezvládli a po vítězství 2:0 si zaslouženě odvezli všechny tři body hosté. Lipina si tak připsala už devátou porážku v sezóně. Trápí se především v koncovce, zdá se až neuvěřitelné, že v šestnácti zápasech vstřelila pouze osm branek.

„S průběhem sezóny nemůžeme být vůbec spokojeni, tak hrozný podzim jsem ještě nezažil. Pracujeme, trénujeme, věřím, že výsledky se konečně dostaví,“ vzhlíží k jarním zápasům kapitán Petr Literák.

Házenkáři hledají nové talenty

Máte doma dítě ročníku 2005 nebo mladší? Chcete, aby začalo sportovat? Přiveďte jej mezi další házenkářské naděje Pepino SKP Frýdek-Místek. Naučí se hrát nejen házenou, ale kromě základů dalších míčových sportů získá zkušenosti

také z atletiky a gymnastiky. Navíc pozná spoustu nových kamarádů. Zájemci se mohou hlásit vždy v pondělí, středu nebo pátek od 15:00 hodin v hale na „Hornická“ (sportovní hala SŠ řemesel F-M, ul. Pionýrů 2069, poblíž prodejny JYSK).

Funky Beat znovu dobýval svět

Za účasti dvou týmů frýdecko-místecké taneční skupiny Funky Beat se konalo letošní mistrovství světa v Nizozemí. V základním kole podaly kadetky i juniorky excelentní výkony a porota je zařadila do semifinálové top dvacítky týmů z celého světa. Také v semifinále děvčata předvedla své choreografie bez jediné chybičky, díky čemuž se juniorky protancovaly k 18. místu a kadetky si dokonce vybojovaly postup do finálové desítky. Ve finále nadějně frýdecké tanečnice předvedly svou sestavu s velkým nasazením. Při závěrečném udělování cen získaly nádherné šesté místo a staly se nejlepším českým týmem, který v Nizozemí startoval.

Zakladatelku skupiny Kristýnu Blahutovou potěšilo, že Funky Beat obstál na výbornou v silné konkurenci špičkových týmů z Německa, Rakouska, Nizozemí,

Ruska, Belgie, Nového Zélandu či Jižní Afriky. „Zejména juniorky zatancovaly svou choreografií nejlépe v celé sezóně,“ uvedla Blahutová a poděkovala choreografovi Filipovi Růžičkovi. „Veškerý svůj čas věnuje tanci a určitě o něm ještě uslyšíme i na světové úrovni. Důležitou součástí týmu je i Karolína Machalová, která s děvčaty připravila náročnou akrobacii,“ dodala Blahutová na závěr.

Letošní Hornická desítka přinesla rekord v počtu účastníků závodu

Za obrovského zájmu běžců se uskutečnil 32. ročník populárního běžeckého závodu Hornická desítka, který pořádá TJ Slezan Frýdek-Místek. Za nádherného slunečního počasí se na start hlavního závodu postavilo 789 mužů a žen, k závodu mílařů

196 běžců, nesoutěžního Běhu pro zdraví se zúčastnilo 911 závodníků. Ve třinácti kategoriích mládežnických závodů si prověřilo běžecké kvality 1149 dětí. Hlavní kategorie vyhráli Chrascina z TŽ Trinec a Vrzalová z SSK Vítkovice.

**VŠE PRO ZDRAVÍ
A PRO VČELAŘE**

**VČELAŘSKÝ
NAUČNÝ AREÁL
CHLEBOVICE**

www.vceliobchudek.cz

**Dagmar
Pecková**

& Hradišť'an
Jiří Pavlica

Spirituál kvintet

OSTRAVA 6. 4. 2018
Dům kultury města Ostravy
Předprodej: tickestream.cz Info: topkoncerty.cz

Modrá pyramida
Váš rádce na finance*Pour féliciter
2018*

**RÁDI BYCHOM VÁM JMÉNEM NAŠICH PORADCŮ
POPŘÁLI ŠTASTNÉ A VESELÉ VÁNOCE, ÚSPĚŠNÝ ROK 2018,
HLAVNĚ ZDRAVÍ A FINANCE POD KONTROLOU.**

Na závěr pro Vás máme překvapení, a to nové stavební spoření s prémie 3 000 Kč.
A ke dvěma novým smlouvám obdržíte dálniční známku pro rok 2018
(pokud máte již zakoupenou – můžeme Vám ji zpětně proplatit).

Krásný prosinec přejí poradci z Frýdku-Místku.

MOUDRÉ SPOŘENÍ NYNÍ S PRÉMIÍ 3 000 Kč

Nyní s dálniční známkou 2018 ZDARMA*

STÁTNÍ PODPORA
AŽ 2 000 Kč ROČNĚ

ZHODNOCENÍ VKLADŮ
3,76 % ROČNĚ

**PO VÁZACÍ LHŮTĚ
LZE ÚSPORY POUŽÍT
NA COKOLI**

Využijte nabídky **Moudrého spoření s Prémii 3 000 Kč** do 15. 12. 2017.
Pokud v prvních 4 měsících vložíte vklad ve výši minimálně 3 000 Kč,
bude na váš účet stavebního spoření připsána prémie ve výši úhrady
za uzavření smlouvy, maximálně 3 000 Kč.

Aleš Kocur, oblastní ředitel

Tel.: 608 474 247, e-mail: ales.kocur@mpss.cz

Poradenské centrum

Nádražní 1088, Frýdek-Místek

Zhodnocení 3,76 % ročně je vypočítáno pro klienta se sjednanou akcí Prémie 3 000 s pravidelnou roční úložkou 20 000 Kč. Výpočet zahrnuje státní podporu i veškeré úhrady klienta (uzavření smlouvy, vedení a správa účtu stavebního spoření, roční výpis). Zhodnocení nezohledňuje 15% zdanění výnosů. Výše státní podpory a podmínky pro její poskytnutí se řídí zákonem o stavebním spoření č. 96/1993 Sb. v platném znění. Nabídka akce Prémie 3 000 Kč je platná do 15. 12. 2017. Modrá pyramida si vyhrazuje právo akci kdykoliv ukončit.

*Nabídka platí u uvedeného poradce. Dárek je určen pro prvních 300 členů, kteří si uzavřou dvě Moudrá stavební spoření.

Modrá pyramida
Váš rádce na finance

DIVADLA

Nová scéna Vlast

10. 12., 15:00 **Betlém aneb Putování za hvězdou**
Vánoční inscenace Betlém aneb Putování za hvězdou je adaptací klasického biblického příběhu o hvězdě zvěstující příchod Mesiáše. Pohádka pro děti od 4 let. Uvádí: Divadlo Koráb Brno.

10. 12., 19:00 **Ztracený z dvojice**

Komedialní příběh z divadelní šatny dvou nerozlučných herců a jejich manažera. Přidá se k nim mladý nadějný herec, díky kterému se odhalí spousta zajímavých životních situací. Pořádá: Divadelní uskupení F-M.

12. 12., 19:00 **Screamers „Nesem vám noviny“**

21. 12., 18:30 **Zahraj to znovu, Same**

Woody Allen. Pořádá: Těšínské divadlo Český Těšín.

10. 1., 19:00 **Korespondence V+W**

Korespondence Voskovce a Wericha je silnou výpověď o životě dvou mimořádných lidí v nelehké době. Osoby a obsazení: Jiří Voskovec: Václav Vašák, Jan Werich: Jiří Vyoralík, Zdenička: Anežka Kubátová.

Divadlo Čtyřlístek

16. 12., 15:00 **Sponge blob**

Premiéra satirické komedie pro děti školou povinné i dospělé, ve které běží česká rodina očekává návštěvu amerického učitele z jazykové školy. Brzy si uvědomí, že je stejně bláznivý jako oni. Hraje: Enthemor F-M.

Baška, kulturní dům

11. 12., 19:00 **Zamilovaný sukničkář**

Fraška s množstvím komediálních situací a překvapivým koncem. Hrají: L. Vaculík, V. Limr/P. Nečas, F. Tomsa, Z. Pantůček/M. Zounar, K. Kociánová/H. Kusnjerová/R. Pavlovčinová, M. Bočanová/A. Gondíková/B. Stančková, V. Jenková/O. Želenská, I. Andrlíková/P. Vojáček. Uvádí: Divadelní společnost Háta.

KINA

Nová scéna Vlast

8. 12., 17:00 **Přání k mání**

8. 12., 19:00 **Vražda v Orient expresu**

9. 12., 15:00 **Bijásek: Paddington**

9. 12., 17:00 **Přání k mání**

9. 12., 19:00 **Matky na tahu o Vánocích**

10. 12., 10:00 **Můj život Cuketky**

11. 12., 17:00 **Přání k mání**

11. 12., 19:00 **Milada**

13. 12., 10:00 **Po strništi bos**

13. 12., 17:00 **Můj život Cuketky**

13. 12., 19:00 **Dámská jízda: Který je ten pravý?**

14. 12., 17:00 **Přání k mání**

14. 12., 19:00 **Star Wars: Poslední z Jediů**

15. 12., 9:30 **Bijásek: Jak postavit sněhuláka**

15. 12., 17:00 **Přání k mání**

15. 12., 19:00 **Star Wars: Poslední z Jediů**

16. 12., 17:00 **Paddington 2**

16. 12., 19:00 **Star Wars: Poslední z Jediů**

17. 12., 16:00 **Thor: Ragnarok**

17. 12., 19:00 **Manželka a manžel**

18. 12., 16:00 **Star Wars: Poslední z Jediů**

18. 12., 19:00 **Thelma**

19. 12., 16:00 **Star Wars: Poslední z Jediů**

19. 12., 19:00 **Projekt 100: Cesta na Měsíc a Podivuhodná cesta**

20. 12., 10:00 **Sama**

20. 12., 17:00 **Můj život Cuketky**

20. 12., 19:00 **Motorband: Restart**

22. 12., 9:30 **Pohádky pod stromček**

22. 12., 17:00 **Ferdinand**

22. 12., 19:00 **Špindl**

23. 12., 15:00 **Bijásek: Tři oříšky pro Popelku**

23. 12., 17:00 **Ferdinand**

23. 12., 19:00 **Špindl**

27. 12., 10:00 **Earth: Den na zázračné planetě**

27. 12., 17:00 **Ferdinand**

27. 12., 19:00 **Špindl**

28. 12., 17:00 **Ferdinand**

28. 12., 19:00 **Ztracen v džungli**

29. 12., 9:30 **Dvanáct měsíků II**

29. 12., 17:00 **Přání k mání**

29. 12., 19:00 **Jumanji: Vítejte v džungli!**

30. 12., 10:00 **Ferdinand**

30. 12., 17:00 **Přání k mání**

30. 12., 19:00 **Po strništi bos**

31. 12., 10:00 **Paddington 2**

31. 12., 17:00 **Přání k mání**

31. 12., 19:00 **Špindl**

KONCERTY

Bazilika Navštívení Panny Marie

9. 12., 18:00 **Koncertní sbor Permoník ZUŠ Bedřicha Smetany Karviná**

Speciální předvánoční program bude sestaven ze skladeb B. Brittena, J. Brahmsa, A. Michny z Otradovic, I. Hurníka a dalších. Účinkují: koncertní sbor Permoník, M. Juríková, E. Šeinerová – sborníř, H. Šobrová – klavír.

ZUŠ, Hlavní třída

11. 12., 19:00 **Dominika Weiss Hošková a Jiří Hošek: Píseň beze slov**

Famózní souhra violoncellového dua otce a dcery Hoškových.

Kostel sv. Jana Křtitele

15. 12., 19:00 **Adventní koncert**

M. Kanioková – zpěv, P. Sungová-Vozarová – příčná flétna, M. Maňoušek – varhany a basso continuo.

Kostel sv. Jana a Pavla

19. 12., 18:00 **Jakub Jan Ryba: Česká mše vánoční**
Česká mše vánoční „Hej, mistře“ z roku 1796 zajistila svému tvůrci věhlas nejen po celé Evropě, ale stala se trvalou součástí vánočních svátků i v zámořských zemích. Účinkují: Symfonický orchestr F-M, Pěvecký sbor Smetana a Lašský smíšený pěvecký sbor Baška.

Národní dům

5. 1., 19:00 **Dagmar Pecková: Novoroční koncert**

Koncert věhlasné operní pěvkyně s novoročním přídětkem.

Frýdlant n. O., kulturní centrum

16. 12., 18:00 **Vánoční koncert FHS**

Tradiční již 29. Vánoční koncert Frýdlantského hudebního spolku. V pořadu Vánoce s kouzelnou flétnou zazní vánoční písně a koledy.

Frýdlant n. O., Janáčkova síň

21. 12., 18:00 **Vánoce s Kotkovou muzikou**

Vánoční písně a koledy v podání cimbálové muziky Kotčí z Frýdlantu n. O.

Baška, kulturní dům

10. 12., 17:00 **Javory – Petr a Hana Ulrychovi**

Vánoční koncert.

Čeladná, farní kostel sv. Jana Nepomuckého

12. 12., 19:00 **Adventní koncert: La Gioia**

Písně skupiny La Gioia za doprovodu dětského pěveckého sboru.

Kozlovice, Hostinec ve Dvoře

16. 12., 19:00 **Michal Tučný revival Band**

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

do 28. 1. **Než vypukne vánoční hodování**

Výstava přibliží proměny oslav vánočních svátků a vánočních symbolů z hlediska gastronomie. Vernisáž 10. 12. v 15 hod.

do 4. 2. **Betlémy**

Výstava představí betlémy našeho regionu od nejstarších exponátů po díla současných tvůrců. Nebude chybět ani tradiční Langův betlém. Vernisáž 14. 12. v 17 hod.

do 18. 2. **Zzzzima**

Výstava přibliží přírodu v zimním období.

Nová scéna Vlast

do 31. 12. **Hrdinský mýtus: Odloučení – Inicie – Návrat**

Grafický cyklus L. Lebedy rozdělený do tří základních částí, které tvoří pomyslný celek – monomýtus.

Národní dům

do 31. 12. **Adventní městečko**

Záběry z loňského Adventního městečka na fotografiích L. Stona a J. Mohly. Rozsvěcování vánočního stromu, Mikuláš, koncerty a atmosféra vánočních trhů.

OSTATNÍ

Národní dům

19. 12., 19:00 **Chór Uralských Kozáků**

Světově proslavený Chór uralských kozáků, který působí více než 80 let.

21. 12., 18:30 **Povídání v Zeleném baru s Jarkou Vrbovou**

Jaké to je na audienci u norského krále, proč Norové potřebují dvě norštiny a jaké si vyprávějí pohádky? O těchto a dalších zajímavostech severské společnosti bude vyprávět nordistka a překladatelka J. Vrbová.

22. 12., 19:00 **Poslechovka v Zeleném baru**

30. 12., 20:00 **Swingový večer**

Taneční večer s retro nádechem 60. let s legendární frýdecko-místeckou kapelou Akuma. Účinkují: M. Michna, L. Skuplík a další.

Muzeum Beskyd

7. 12., 16:30 **Zmizelý duch frýdeckých a místeckých restaurací a hospod**

Před sto lety bylo ve Frýdku 23 a v Místku 24 hostinců, několik dalších vzniklo ve 20.–40. letech minulého století. Přednáška přibliží historii vybraných hotelů, restaurací a hospod – např. bývalá formanská hospoda „U mýta“, kde stávala měšťanská stělnice, hotel Beskyd, hotel Centrum, Sokolská restaurace, Německý dům, Avion a další.

21. 12., 16:30 **Předvánoční černá hodinka**

Tradiční předvánoční večer věnovaný tajemným a strašidelným příběhům a pověstem z oblasti Beskyd a Pobeskydí. Pokud si s sebou přinesete svíčku, lucernu či lampion, podnikneme společně krátkou procházku za záhadnými místy ve Frýdku. Na závěr rozsvítíme vánoční stromek na zahradě „Katzenheimu – Kočího domova“ a ochutnáme štedrovecerní bryju.

Zámecké náměstí

13. 12., 16:00 **Zažij příběh Vánoc**

Vydejte se za příběhem Vánoc, díky kterému si připomeneme vánoční zvyky a tradice na Frýdeckomístecku. Pojďte se dozvědět, co jsou Vánoce, jaký je jejich význam, v čem spočívají symboly Vánoc,

jako jsou betlémy nebo vánoční stromky, připomeneme si lidové vánoční tradice a zvyky. Navštívíme frýdeckou historickou část, podíváme se do vánočně laděných sakrálních staveb a v jediné bazilice v MS kraji bude připraveno překvapení.

Knihovna Místek

12. 12., 18:00 **Cestovatelská přednáška: Marek Džupin – Skotsko**

Pojďte na okružní cestu Skotskem. Dozvíte se i cestovatelské tipy a bude se promítat spousta fotografií této krásné krajiny.

Katolický Lidový dům

17. 12., 13:00 **Vánoční dílny pro děti i dospělé**

Děti si mohou vyrobit věci z pediků, papíru, nazdobit si skleněné vánoční baňky, přáníčka a spoustu jiných výrobků. K prodeji budou i výrobky klientů Centra Maják.

Frýdecký zámek

26. 12., 13:00 **Svatoštěpánské odpoledne**

Zámek bude otevřen do 17 hodin. Návštěvníci se mohou těšit na výstavu Než začne vánoční hodování, Betlémy a Zzzzima. V Rytířském sále v 15 hod. vystoupí sbor Catena Musica.

Frýdlant n. O., kulturní centrum

7. 12., 18:00 **Frýdlantské hovory s ... autory knihy Pohledy do minulosti**

Tentokrát budou besedovat autoři knihy Frýdlant n. O. – Pohledy do minulosti. Tato kniha byla vydána letos a vytvořili ji Petr Maršálek, David Pindur a kolektiv.

9. 12., 20:00 **Mikulášský discopřiběh**

Hrát budou dva diskžokejové, kteří odehrají hity od 80. let až po současnost.

12. 12., 16:00 **Zažij příběh Vánoc**

Vydejte se společně s námi na vánočně laděnou procházku Frýdlantem n. O. a pojďte se dozvědět, co jsou Vánoce, jaký je jejich význam, v čem spočívají symboly Vánoc jako jsou betlémy nebo vánoční stromky, připomeneme si lidové vánoční tradice a zvyky.

Frýdlant n. O., náměstí

13. 12., 18:00 **Česko zpívá koledy**

Zastavte se na chvíličku a v předvánočním shonu si přijďte společně zazpívat tradiční české koledy. Součástí akce bude také koncert M. Foreta.

Morávka, vrchol Lipí

8.–10. 12., 12:00 **Zimní táboření Klondyke 2017**

Klub českých turistů zve na 51. ročník zimního táboření. Uskuteční se na vrchu Lipí na obci Morávka v nadmořské výšce 902 m. Přijďte se podívat, jak táboří milovníci bílých dalek a nocí strávených za třeskutých mrazů. Projděte se zimní přírodou, radujte se z krásných výhledů. Slavnostní zdravice zazní na tábořišti Lipí u vaty 9. 12. ve 12:30 hod.

Chlebovice, včelařský naučný areál

9. 12., 14:00 **Chlebovický Mikuláš**

Výtvarné dílny, kouzelník, živá hudba, muzeum a vánoční výstava.

Kozlovice, sál OÚ

9. 12., 20:00 **Mikulášská dance party**

Mikulášská taneční párty s DJ L. Mořkovským. Dále budou hrát: DJ URBY, DJ FOR3ST, DJ ADAMICO.

Nošovice, pivovar Radegast

13. 12., 18:00 **Adventní večerní prohlídky pivovaru Radegast**

20. 12., 18:00 **Adventní večerní prohlídky pivovaru Radegast**

Dvouapůlhodinová prohlídka pivovaru za svitu baterek s ukázkou školy čepování, návštěvou výrobních prostor a ochutnávkou piva Radegast.

Vyšní Lhoty, Chata Prašivá

20. 12., 18:00 **Lezecké výpravy za vertikálním světem**

Promítá uznávaný fotograf skalního lezení P. Piechowicz, který celý svůj život zasvětil lezení po skalách a fotografii.

Metylovice, Čupek

31. 12., 10:00 **Silvestrovský výstup na Čupek**

Poslední den roku se již tradičně koná Silvestrovský výstup na Metylovskou hůrku Čupek neboli Monte Čupelo. Zazní lašská hymna a projev lašského krále Zdení Viluše I.

POZVÁNKY

Vánoční koncert ženského pěveckého sboru přinese skladby z období baroka až po současnost

Ženský pěvecký sbor Bohuslava Martinů se sólistkami Lenkou Adámkovou a Barborou Pastrňákovou vystoupí u příležitosti 55. výročí svého založení 27. prosince v 16:00 hodin ve velkém sále Národního domu v Místku. V nastudování sborníka Ondřeje Pastrňáka a za klavírní spolupráce s Michalem Bártou zazní skladby od vrcholného baroka až po současnost.

**NEJvyšší KVALITA!
NEJširší VÝBĚR!
NEJlepší CENY!**

BRILAS
snubní prsteny

POŘÍDETE PRSTENY JEŠTĚ LETOS A UŠETŘETE!

SLEVA 1000 Kč (kód PJV1000) na snubní prsteny za 2500–12000 Kč
SLEVA 2000 Kč (kód PJV2000) na snubní prsteny nad 12000 Kč

* kupony jsou platné online na www.brilas.cz
i na všech kamenných prodejnách Brilas do 31.12.2017

Omrkněte na www.brilas.cz a za internetové ceny si přijďte vybrat na naší pobočce:

www.brilas.cz

Ostrava: BRILAS-Zlatnictví Solitér, 28.října 28 (na náměstí) / tel.: 778 093 926
Ostrava-Poruba (nově otevřeme v listopadu!): Spoju 835/2 (OC vedle pošty, naproti hale Sareza) / tel.: 777 441 144

STAVOVSKÁ
S. r. o.
Poliklinika - Místek
8. péšího pluku 85, Frýdek-Místek

VOLEJTE naše pracoviště včas, dokud máme volné termíny!!!
TÁNA NIKIFOROVÁ, Dis.
tel.: 558 900 327

Dentální hygiena **2. patro**

VZP přispívá - proplácí úhradu těhotným ve výši 1.000,- Kč.

**ZÁŘIVĚ BÍLÝ CHRUP
VE ZDRAVÝCH ÚSTECH**

Nabízím preventivní a léčebné programy pro:

- těhotné
- děti
- dospělé
- pacienty s fixními rovnátky
- pacienty s implantáty
- pacienty s fixními náhradami
- pacienty s citlivostí zubů
- bělení zubů

Co je náplní práce dentální hygienistky?
Jedná se o vzdělávací, preventivní a léčebnou péči o Vaše orální zdraví.

- komplexní vstupní vyšetření • stanovení léčebného plánu
- motivace pacienta k péči o vlastní chrup
- instruktáž a nácvik správné techniky čištění
- doporučení vhodných pomůcek pro domácí péči
- odstranění zubního plaku • odstranění zubního kamene
- odstranění pigmentací • leštění zubů – polishing
- léčba parodontitidy
- lokální fluoridace zubů (dětí i dospělých)
- pečování fisur
- ošetření citlivých krčků a klinovitých defektů
- bělení zubů
- kontrolní vyšetření pacienta – recall

Chcete si zachovat zuby zdravé a krásné po celý život?
ČISTÉ ZUBY NEMOHOU ONEMOCNĚT!
Těším se na Vaši návštěvu. **www.pkmistek.cz**

Nabízíme tuto službu jako BENEFIT firmám pro zaměstnance, lze hradit SODEXO POUKÁZKAMI.

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

Elišky Servátkové

V části Frýdku-Místku v Lískovci existuje několik ulic pojmenovaných po významných osobnostech města: mezi nimi je také ulice Elišky Servátkové. Malířka, grafička, keramička a oblíbená učitelka „ve výtvarce“ spojila na téměř 90 let svůj osobní a tvůrčí život s milovaným městem.

Eliška Servátková, rozená Rosenfeldová, se narodila 18. července 1915 v Těšíně v rodině lesního úředníka. V roce 1923 se v osmi letech přestěhovala s rodiči a dvěma bratry do Frýdku. Jejich otec zde získal služební byt na zámku, ve kterém bydleli až do roku 1936, kdy otec odešel do penze. Ve Frýdku však již zůstali. Období strávené na frýdeckém zámku bylo pro Elišku velmi důležité a často se k němu ve své tvorbě

vracela. Ve městě navštěvovala měšťanskou školu, maturovala na německém dívčím reálném gymnáziu v Ostravě. Ve 40. letech 20. století studovala grafiku, malbu a keramiku na školách ve Vídni. V roce 1953 poprvé kolektivně vystavovala v Ostravě-Vítkovicích. Od roku 1961 pak dvacet let vedla ve Frýdku-Místku výtvarný obor v tehdejší Lidové škole umění. Ze studijních cest po Itálii, Francii, Švýcarsku, Německu a Střední Asii si přivezla mnoho zážitků a zkušeností, které přenášela do své tvorby. Byla velice vnímavá k životu obyčejných lidí ve „svém“ městě. Zdánlivě všednosti

Akademická malířka Eliška Servátková

Foto | Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

se stávaly trvalou inspirací jejích obrazů. Vystavovala mimo jiné v Muzeu Beskyd, v Galerii u Jakuba, v Galerii Pod zámkem. Dobrosrdečnost, přátelství a radost byly

typické pro její vztahy k lidem. A „její“ město nezůstalo netečné: v roce 2000 obdržela Klíč od města Frýdku-Místku, v roce 2008 jí byla udělena Cena statutárního města Frýdku-Místku, v listopadu 2013 jí byla odhalena pamětní deska. Kouzlo její osobnosti je zachycené v dokumentárním filmu PhDr. Eduarda Mocka.

Eliška Servátková zemřela 25. listopadu 2008 ve Frýdku-Místku. Po zůstalost získalo Slezské

zemské muzeum v Opavě. Muzeum Beskyd má ve svých sbírkách několik jejích obrazů a grafických cyklů.

Kateřina Janásová

0 místních a pomístních jménech a názvech ve Frýdku a Místku (5. část)

| PETR JURÁK

Bahno, Berlín, Landek, Malkovice, Munkovice, Vápenky – jen několik z řady názvů pro označení místních lokalit, které obyvatelům usnadňovaly orientaci. Mnohé známe a používáme dodnes, jiné již byly zapomenuty. V tomto a v dalších dílech našeho seriálu vás s nimi budeme seznamovat.

V minulých číslech Patriotu jsme se věnovali některým starším místním názvům ve Frýdku. Nyní je na řadě Místek. V matrikách místecké farnosti se můžeme setkat s názvy Zádvoří, Zámostí, Horní ulice, Dolní

ulice, Bahno, Boudy, Koloredov. Zádvoří bylo vlastně jedno z několika místeckých předměstí, zatímco majitelé domů ve vlastním Místku měli plná městská práva potvrzená privilegiem, obyvatelé místeckých předměstí taková práva neměli. Název místní části Zádvoří byl odvozen z toho, že se nacházel „za dvory“ domů místeckých měšťanů. V pozdější době tuto část města vymezovala ulice Josefská, která měla své pojmenování podle sochy sv. Josefa, již nechali zhotovit obyvatelé Zádvoří.

Na opačné straně Místku bylo Zámostí. Jednalo se o prostor „za mostky“, které překlenovaly mlýnský náhon protékající

Místkem mimo jiné pod kostelem sv. Jakuba. Do Zámostí tak patřily např. domy kolem dnešního Antonínova náměstí.

Místek měl hlavní silniční síť nasměrovanou od východu na západ, tedy souběžně podél řeky Ostravice. Důvod byl jednoduchý, podél řeky Ostravice vedla obchodní cesta spojující Moravu s oblastí Horních Uher (dnešní Slovensko). Blíže hornímu toku tak byla Horní ulice, dnes se částečně kryje s ulicí Frýdlantskou, po proudu, už za místeckým náměstím, pak byla ulice Dolní. V současnosti ji zčásti tvoří ulice Ostravská.

Bahno byla v minulosti samostatná osada. Zatímco toto

pojmenování pro lokalitu nacházející se podél pravé strany cesty vedoucí na Frýdlant zůstalo zachováno dodnes, na místní části uváděné ve starých materiálech jako Lehmboden, Steinboden a Rovinka si dnes již asi nikdo nevzpomene. Lehmboden bylo označení pro jílovitou půdu, jednalo se o prostor přibližně od dnešní Nerudovy ulice po kapli Panny Marie Sněžné. Steinboden bylo označení pro kamenitou půdu neboli Kamenec. Toto místo se dá vymezit prostorem mezi Frýdlantskou ulicí a řekou Ostravicí tam, kde v minulosti byla restaurace Na Letné. A Rovinka, to je vlastně dnešní Místecký les.

INZERCE

Střední zahradnická škola, Ostrava, příspěvková organizace

Vánoční inspirace

8.12.2017
9:00-18:00 hod.

Předvánoční vánoční floristiky
Kreativní dílny pro děti a dospělé
Vánoční kavémička s příjemnou atmosférou
Prodej vánočních floristických aranžmém a živých květin
Problémka školy s informací o studiu

Zájemcům o studium poskytneme veškeré informace

Žitavská 288/20, Ostrava - Hulváky 709 00 www.szso-ostrava.cz

nejMobilka.cz
Frýdek-Místek

AKCE!

NEJVĚTŠÍ VÝBĚR
POUZDER A SKLÍČEK VE FM A OKOLÍ

HUAWEI
V6 2017

3.499,-

PRODEJNA MOBILNÍCH TELEFONŮ Z ČR DISTRIBUCE A PŘÍSLUŠENSTVÍ

FRÝDEK-MÍSTEK, FARNÍ 23

UJEZD ZÁMEČNÉHO NÁMĚSTÍ, UDELE DRESI
NEJMobilka@gmail.com • 739 120 400

FMP 1281/01

FMP 1281/02

POMŮCKA: ID, IS, RAT, ROA, TAR, UJAE, UNO	ODDĚLENÍ NEMOCNICE	RADIÁN ZKR.	ATELIÉR		VĚHLAS	INICIÁLY ZÁVOODNÍKA ENGEHO	VRSTVA OSOBNOSTI DLE FREUDA	ZNAČKA POLYETA- NOLU	NÁZEV NOSOVKY	NĚMECKÝ JAZYK ZKR.	ANO RUSKY	MPZ ISLANDU	JEDEN ŠPANĚLSKY	ČISTIT VODOU		NEBOŤ NÁŘEČNĚ	KOLEM	DOMNĚNKA
UMĚNÍ LATINSKY				PENĚŽITÁ PODPORA STUDENTA											TEČKA			
RADA NĚMECKY				1. DÍL TAJENKY ŘÍMSKÝCH 51											ZRAKOVÝ ORGÁN NEBO ANGLICKY			
NATEKLÁ					POVZDECH							MUŽSKÉ JMÉNO				INIC. HUDEB. HEJMY ATOL SOU- OSTR. RALIK		
	UVĚST DO SPÁNKU	DIVOKÁ OCASY											ČERV	PŘEMĚNĚNÁ HOVNINA JARO KNIŽNĚ				
SPZ ÚSTÍ NAD ORLÍCÍ				INIC. SPIS. CHRISTIE ZN. WATT- SEKUNDY								INICIÁLY ZPĚVÁČKY VONDRAČ- KOVÉ			CHEMICKÝ PRVEK (I) JEMNÉ CHLOUPKY			
PODÍVANÁ NA EFEKT					OSTEN	SPZ ROKYCAN						HRACHOR DĚTSKÝ POZDRAV					NEŽLI	ŽLUTO- HNĚDÉ BARVIVO
POSLEZE			STRANA ZKR. PRIMÁT KNIŽNĚ				ČESKÁ TELEVIZE ZKR.	EVROPSKÁ UNIE ZKR.	ZNAČKA KRYPTONU	TYP VOZU ZNAČKY FORD	LITERA INIC. HERCE LUKAVSKÉHO							
SOUHLAS				2 DÍL TAJENKY												INICIÁLY HEREČKY KLEPÁČOVÉ		
DRUH				DRUH BENZINU								MAĎARSKÁ OBEC				ŽIVNOS- TENSÝ REJSTŘÍK ZKR.		

DÁLNIČNÍ ZNÁMKA ZDARMA
více na str. 11

www.ocfrýda.cz

Tajenku křížovky (lednová pranostika) **se jménem a adresou** zasilejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 27. prosince**. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají:** Vít Adánek, Andrea Galušková z Frýdku-Místku a Petr Juračka z Dobré. Ceny výhercům doručíme.

INZERCE

PM - PRAČKY

SERVIS PRAČEK
PRODEJ - VÝKUP
REPASOVANÝCH PRAČEK
Tel.: 776 386 945

Přestěhovali jsme se do většího! Raisova 2124, Frýdek-Místek
(z křižovatky U Rady-směr Sviadnov, 1. odbočka vlevo)

FMP 1148/11

SBĚRNÉ DVORY
S.R.O.

Zbavíme Vás STARÉ
oceli, mědi a jiných kovů

STARÉHO
železa i papíru

VÁNOCE – čas nádherný,
papír z dárků do sběrný!

Svazarmovská 88, FM, Bahno tel.: 558 434 321, 723 188 472
 Ostravská 103, Sviadnov tel.: 558 655 075, 602 510 018
 fax.: 558 655 607
 J.Matěje 515, Brušperk tel.: 558 666 441, 606 476 330
 Okružní ulice, Frýdlant n. O. tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

FMP 1132/12

Akce na bezpečnostní dveře:
bezpečnostní kování
a vložka dveří zdarma!

Zámečnická pohotovost
otvírání aut, bytů, trezorů
606 262 118

- bezpečnostní dveře
- atypické zámky všeho druhu
- trezory
- mříže
- komplexní zabezpečení
- to vše s odbornou montáží

Vzorkovna (bezpečnostní centrum) a kancelář:
ul. O. Kišové 88, Sviadnov, 606 262 118, patrik@otevru.cz
Než se k nám vydáte zavolejte prosím, jezdíme po montážích.
Mrzelo by nás, kdybyste nás nezastihli.

20 let praxe v oboru
www.sherlock-morava.cz www.otevru.cz

FMP 1150/08

TEĎ NA TO MÁTE

Nabídka, které propadne každý

ŠKODA

již od
2 999 Kč/měs.

Vyobrazení vozu je pouze ilustrativní.

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozu ŠKODA FABIA:
4,4 – 4,6 l/100 km, 101-107 g/km

Na nový vůz má teď každý.

Vybírejte z celé modelové řady ŠKODA FABIA a získejte skvěle vybavený vůz. S výhodným financováním ŠKODA Financial Services ho můžete mít již od 2 999 Kč měsíčně včetně pětileté záruky a s výkupním bonusem 10 000 Kč za váš stávající vůz. To vše s garantovaným úrokem úrokem od 0 % p. a. do maximálně 4,99 % p. a. ŠKODA. Simply Clever

tednatomam.cz

ŠKODA Financial Services

Úvěr. Leasing. Pojištění. Mobilita.

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTODRUŽSTVO, Beskydská 704, Frýdek-Místek
Tel.: 606 692 053, www.ado-autodruzstvo.cz

AUTODRUŽSTVO, Frýdecká 12, Český Těšín
Tel.: 730 588 216, www.ado-autodruzstvo.cz

Vzorový příklad úvěru na vůz FABIA TRUMF 1.0 TSI 70kW v ceně 298 400 Kč, splátka předem 106 350 Kč (36,88 %), výše úvěru 182 050 Kč, poplatky za uzavření a vedení smlouvy 0 Kč, celkové platby za úvěr 206 581 Kč, celkové platby za úvěr vč. pojištění 237 601 Kč, RPSN vč. pojištění 9,224 %, délka úvěru 60 měsíců, poslední nerovnoměrná splátka 57 680 Kč, měsíční splátka úvěru 2 482 Kč, měsíční splátka úvěru vč. pojištění 2 999 Kč, úroková sazba p. a. 3,99 %. ŠKODA Pojištění Standard obsahuje havarijní pojištění, povinné ručení (10% spoluúčast) s uznáním bonusů za bezeškodní průběh dosavadních pojištění (60 měsíců) a pojištění skla (limit plnění 10 000). Další parametry klienta jsou věk 50 let a běžné použití vozu. Tato indikativní nabídka není nabídkou ve smyslu § 1732 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, a jejím přijetím nevzniká mezi společnostmi ŠkoFIN s.r.o. a druhou stranou závazkový vztah.